

Valgkreds (Zahle), — at der vist i de Flestes Forhøndselse, maassée i Alles Forhøndselse af Christendommen, — jeg beder, at min Hentydning ikke betragtes som et Citat, — meer eller mindre er en Tilnærmelse til Kjæteri. Naar man ikke vil tage dette Ord ugunstigt og ligesom trykke det, saa man faaer noget Betænkeligt ud deraf, er jeg tilbøielig til at gaae ind derpaa. Det er, mener jeg, rigtigt, at for Enhver, der er greben alvorligt af Christendommen, er det næsten umuligt at prædike den aldeles ublandet og, saa at sige, useilbart, der er næsten altid Vidt paa stjens enten til den ene eller den anden Side, og navnlig hændes det gjerne enhver dygtig og begavet ung Mand, der endnu stunder til Præstegjæringen. Lader man nu Menigheden uden videre og aldeles umiddelbart vælge, saa bliver han ganske rigtigt, hvis det ellers paa nogen Maade er muligt, valgt i det Sogn, hvor samme lidt eensidige Retning er stærkest, og saa kommer det eensidige og Forkeerte paa eengang til at gaae langt videre end taaleligt, ja egentlig, naar Tilfældet bliver hyppigt, til at føre til Oplosning af Folketirken. Thi de omtalte smaa Afvigelser til begge Sider, de udjævnes ellers til en vis Grad igjen, naar de ikke ideligen stærkes netop ved at være sælles for Præst og Sogn. Men dersom der efterhaanden ad den Vel over det hele Land danner sig umiddelbart Ahynger, som sikkre sig netop Prædikanter i deres særlige Retning, saa vil om kort Tid det ene Sogn staae i bestemt Modsetning til det andet i selve Læren. Men det er dog Noget, man ikke ønsker. Det blev da ogsaa idag bemærket af det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro), at hvad Folketirkens Lære angaaer, da vilde man ikke røre ved den, og man vil derfor vel neppe heller bringe det dertil, at, inden man vidste et Ord af det, de, som havde en særegen Retning til Høire eller til Venstre, altid kom til Menigheder netop af samme særlige Retning, og derved paa begge Sider førte de særlige Retninger videre ud, indtil alt Tilfyn var forgjæves, forbi de selvvalgte Præster i disse Menigheder og Menighederne i alt Fald hellere end at agte den anden Retning vilde bryde med deres oprindelige Bekjendelse,

der jo hører med til Folketirkens Væsen og til den Deel af dens Væsen, som den høie Rigsdag ikke ønsker at indlade sig paa at gjøre nogen Forandring i. — I Forbigaaende tør jeg maassée bemærke, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Værtelsen), om jeg ikke feiler, slog paa, at en Udskydelsesret kunde være fordeeltigere for vore Menigheder end Valgretten og derhos af Betydning. Ja, jeg vil slet ikke dølgge, hvad det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds hentydede til, at jeg nok paa nogen Maade veed, hvad jeg har tænkt at foreslaae, om Menighedernes Deeltagelse i Valg af Præster, — der er her slet Intet tvæien for, at jeg ganske aabent siger, at netop ogsaa den nys nævnte Tanke hører med til, hvad jeg har tænkt at ville foreslaae, saalidt som at overhovedet Tanken om Menighedernes Deeltagelse i Valget af Sognepræsten efter mit Stjøn forudsætter en Sammensætning af flere Fremgangsmaader og Udgang for Sognemenighederne til allerførst at beslutte, hvilken af disse Fremgangsmaader de ved den bestemte Leilighed ville henytte, for saa i Henhold dertil at udøve denne eller hiin bestemte Indskydelse paa Valgets Udsald. — Der er endnu et Punkt, jeg maa tillade mig at berøre. Naar nemlig flere ærede Rigsdagsmænd have skiftet Ord om, hvorvidt denne Lov staaer i Forbindelse med Loven om Valg- og Hjælpenigheder, hvorvidt denne Forbindelse skal hævedes, om den kan være til Hinder eller snarere til Fremme for den osv., da tør jeg derom ikke høre nogen Mening eller komme frem med nogen Tanke. Men jeg tør vel nok bede taget under Overveielse, om ikke netop det, at der kan paavises allehaande Overgange fra det ene af disse Spørgsmaal til det andet, allehaande mægtige Indskydelser, der virke afgjørende fra det ene paa det andet, om det ikke ogsaa taler for mit stakkels adopterede Barn, Kirkecommissionen, om det ikke taler for, at man forsøger, rolig og i Sammenhæng, ved Hjælp af erfarne Mænd med religiøs Interesse og ved Hjælp af Fagmænd — hvis Kundskaber vi jo paa ethvert andet Punkt tage vor Tilflugt til i Commissioner, — at faae det Hele bearbejdet nogenlunde i Sammenhæng; Beslutningen tilkommer det jo altid